

ע"פ 47699/05/15 - עאטף מסארוה, עזיז מסארוה, אימן מסארוה, ג'ורג' מסארוה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 47699-05-15 מסארוה ואח' נ' מדינת ישראל
ע"פ 1472-08-14 מסארוה ואח' נ' מדינת ישראל
ע"

לפני: כב' הנשיא אברהם טל - אב"ד

כב' השופטת זהבה בוסתן

כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין

המעוררים 1. עאטף מסארוה

2. עזיז מסארוה

3. אימן מסארוה

4. ג'ורג' מסארוה

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

פסק דין

1. המעוררים 1 ו-2 הורשעו לאחר שמיעת ראיות בת"פ 16554-11-10 (בימ"ש השלום בכפר סבא), בעבירות של עיסוק בהובלה ובפינוי של פסולת בניין ללא רישיון עסק או היתר זמני; הפעלת אתר לסילוק פסולת ללא רישיון עסק או היתר זמני וללא התשתיות והדרישות שקבועות בחוק, דהיינו, אי הידוק פסולת, העדר גידור שמונע כניסה ויציאה והעדר שילוט שאוסר הבערת אש, אי נקיטת אמצעים למניעת ריח בלתי סביר מאתר פסולת ואי הימנעות מפעולה שעלולה לגרום לזיהום המים.

מעורר 1 הורשע גם בגרימת ריח חזק ובלתי סביר ובניסיון להשליך פסולת בניין ברשות הרבים, ומעורר 2 הורשע גם בהשלכת פסולת בניין ברשות הרבים.

המעוררים 3 ו-4 הורשעו בהשלכת פסולת בניין ברשות הרבים.

2. מעורר 1 נדון לשלושה חודשי מאסר בפועל, לתשלום קנס בסכום של 400,000 ₪, ל-15 חודשי מאסר ע"ת בתנאים המפורטים בגזר הדין; לחתימה על התחייבות בסכום של 500,000 ₪ בתנאים המפורטים בגזר הדין; לשישה חודשי פסילה בפועל ולשנת פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה והצטווה לסגור מיד את האתר לקליטת פסולת בבור נושא כתב האישום ולפנות את הפסולת שמצויה בבור עד יום 25.12.14, אלא אם יגיע להסדר אחר.

3. מעורר 2 נידון לעונשים הנ"ל, למעט עונש המאסר בפועל והוטל עליו קנס בסכום של 300,000 ₪

עמוד 1

(ראה עמ' 211-222 לפרוטוקול).

4. כל אחד מהמערערים 3 ו-4 נידון לקנס בסכום של 50,000 ₪; לחתימה על התחייבות בסכום של 100,000 ₪ בתנאים המפורטים בגזר הדין; ל-3 חודשי פסילה בפועל ו-6 חודשי פסילה ע"ת מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה.

5. הערעור מכון כלפי הרשעת המערערים, לאחר שבימ"ש קמא חזר והרשיע אותם בהכרעת דין מתוקנת, לאחר ששמע את עדותו של מוראד שייך יוסף (להלן: "מוראד"), עפ"י החלטת בימ"ש זה לקבל את בקשת ב"כ המערערים לשמוע את עדותו כראייה נוספת, חרף התנגדות המשיבה (ראה ההחלטה מיום 18.11.14 בעמ' 11-12 לפרוטוקול בע"פ 1472-08-14 והתייחסות בימ"ש קמא בעמ' 15 למטה עד עמ' 19 בסוף הקטע השני להכרעת הדין).

כמו כן מכון הערעור כלפי העונשים שהוטלו על המערערים.

הכרעת הדין של בימ"ש קמא

עיקרי העובדות והסוגיות שבמחלוקת

1. בפתח הכרעת הדין הביא בימ"ש קמא את עיקרי עובדות כתב האישום לפיהן מערערים 1 ו-2 הפעילו אתר סילוק פסולת לא מורשה בבור גדול (להלן: "הבור") ועסק לפינוי והובלת פסולת במשך 13 חודשים; בחודש אוגוסט 2005 הייתה פסולת באתר בקרבת מי תהום ובשני מקרים בחודש מרץ 2009 נצפה באתר עשן, כשבמקרה השני הוא נגרם כתוצאה משפיכת חומרים סינתטיים ע"י מערער 1.

מערער 2 ומערערים 3 ו-4, שעבדו כנהגי משאיות בעסק של מערערים 1 ו-2, השליכו פסולת בניין בבור בחודשים מרץ - אפריל 2009 ומערער 1 ניסה לעשות כך בספטמבר 2009, כאשר ההשלכות וניסיון ההשלכה נעשו מתוך כלי רכב שבבעלות מערער 2.

2. מערער 2 טען שמערער 1 הוא המחזיק בפועל במקרקעין בו נמצא הבור והאחראי לשימוש בכלי הרכב. לטענתו, הרשויות פינו באמצעות קבלנים לבור, לאחר כריית פסולת יבשה של הריסות, בלי שיוחסה להן עבירה. מערער 1 השליך לחלקו הנותר של הבור פסולת יבשה בכמות קטנה ולגבי ההשלכה למקור מים או בסביבתו, שמוכחשת, קיימת התיישנות.

מערערים 3 ו-4 טענו שביצעו הוראות שניתנו להם, ולא ידעו שהם עוברים עבירה.

3. בימ"ש קמא דן בעניינים שעמדו במחלוקת בפניו כדלקמן:

- א. השימוש בבור (עמ' 3-22 להכרעת הדין).
- ב. אירועי היתמרות העשן (עמ' 24-27 להכרעת הדין).
- ג. אירועי השלכת הפסולת והניסיון לעשות כן (עמ' 27-32 להכרעת הדין).
- ד. ניהול עסק של הובלת ופינוי פסולת (עמ' 32-34 להכרעת הדין).
- ה. מאפייני הבור וסביבתו (עמ' 35-37 להכרעת הדין).
- ו. החשש לזיהום מקורות המים (עמ' 37-39 להכרעת הדין).

4. מנימוקי הערעור, מתגובת המשיבה ומטיעוני הצדדים בפניו עולה שהערעור כלפי הכרעת הדין אינו מתייחס לאירועי היתמרות העשן ולחשש לזיהום מקורות המים.

השימוש בבור

1. אין מחלוקת שמערער 1 השתמש בבור ממרץ 2009 עד אפריל 2010 לקליטת פסולת, על סמך אמרות מערערים 1 ו-2, שהוגשו כראיות ללא הסתייגות לקבילותן, למשקלן ולתוכן (ת/3 של מערער 1 ו-ת/8 של מערער 2), ממצאי הביקורים שערך המפקח פיינשטיין ביום 12.3.09, בספטמבר 2009 ובאפריל 2010, עליהם העיד, רשם דו"חות וצילום תמונות (ת/24, ת/28 ו-ת/32) ודברי המערער 1 לעדה נטע עשהאל בפגישתם בחודש יולי 2009, כפי שנרשמו ב- ת/13 לפיהם במשך 13 חודשים בוצעה באופן מתמשך, שגרתי ורב פעמי קליטת פסולת לבור בגלל הרצון לסגור אותו בחלק שלא שייך למערערים 1 ו-2 ובגלל שבתחילת התקופה נסגר אתר שעד אז המערערים היו מפנים אליו פסולת של לקוחותיהם.

2. קיים נתק ברור בין תקופת קליטת הפסולת בפרויקטים המשותפים עם עיריית טייבה לבין שלושה עשר החודשים בהם קלטו המערערים פסולת בעצמם, שכן הפרויקט האחרון עם עיריית טייבה היה ניקוי נחל אלכסנדר שנגמר במאי 2006 והבור קלט פסולת של המערערים באפריל 2008.

לאור האמור לא ניתן לקבל את טענת המערערים שהם חשבו שאם הותר להם לקלוט פסולת של עיריית טייבה מותר להם לקלוט פסולת עבור עצמם, אלא הם העדיפו לרצות את לחצם של בעלי הקרקע, שאינה שלהם, לסגור את הבור על פני קיום החוק.

3. מאחר והמערער 1, בידעת מערער 2, קיבל היתר מעיריית טייבה להביא פסולת יבשה לבור במשך 1/2 שנה מיוני 2003, הם היו מודעים לצורך בהיתר למילוי הבור בפסולת, ולכן לא עומדת למערערים

טענה של טעות במצב דברים או במצב המשפטי.

4. אין לקבל את טענת המערערים להחלת "הגנה מן הצדק", שכן הם לא הועמדו לדין על התקופה שבה קלטו פסולת עבור עיריית טייבה, ואין בכך שלא ננקטו הליכים נגד עיריית טייבה פגם שיורד לשורש ההליך.
5. המצע העובדתי לטענת "ההגנה מן הצדק" בדבר קליטת פסולת בבור, משכונת אל תרירי בטייבה, הוא רעוע, שכן מערער 1 כבש טענתו בעניין זה ומהודעות המערערים ת/3 ו- ת/8 והמסמכים על הובלות הפסולת מהפרויקט עולה שהן היו בחודשים 9-10/13.
6. מעדות מהנדס הוועדה המקומית, יוסף ג'ומעה (להלן: "ג'ומעה"), עלה שפרויקט אל תרירי בוצע בשנת 2003, הוא לא יודע לאן פינו את ההריסות, ממסמכי ההובלות לא ניתן ללמוד לאן הן בוצעו ואין זכר לקליטתן בבור, למערערים ולמשאיות שלהם.
7. בגרסת העד שפיק עומר (להלן: "שפיק"), מנהל מח' עבודות ציבוריות ואחזקה בעיריית טייבה, קיימים קשיים והיא לא משפרת את מצב ההגנה, לאור הסתירות בין גרסתו לגרסת מערער 1 באשר למספר המשאיות ולדבריו שמערער 1 ביצע את כל הפינוי ומאחר ולא הזכיר את פרויקט ניקוי נחל אלכסנדר.
8. גם העד שייח ג'בארה, אימאם המסגד, לא הועיל להגנה, שכן לדבריו ראש העיר הורה למערער 1 לפנות את הריסות המסגד הישן לבור בשנת 2003-2004, והוא לא ידע לומר אם הפסולת הגיעה לבור בעוד העד ג'ומעה אמר, בניגוד לעד ג'בארה, שלא היה מעורב בפינוי ההריסות.
9. המערערים לא עמדו בנטל העובדתי ברמה של מאזן ההסתברויות להוכיח את הטענה של "הגנה מן הצדק", שכן לא ברור אם פרויקט של עיריית טייבה שולב בבור ואם היא הייתה מעורבת בעצם השילוב והטענה לא עלתה בחקירות המערערים.
10. מאמרותיו של המערער 2 ת/3 ו- ת/29, מעדויותיהם של גידי מזור, מנהל מחוז מרכז במשרד להגנת הסביבה (להלן: "המשרד"), נטע עשהאל, מרכזת פסולת בניין, והמפקח פיינשטיין כפי שהובאו בעמ' 13-14 להכרעת הדין ומהמסמכים שהוצגו עולה שהמערער 1 פעל בניגוד להוראות המשרד כשקלט בבור את הפסולת מניקוי סביבת כביש 6, שלא תואמה עם עיריית טייבה אלא עם הקבלן אולניק שביצע את הפרויקט. מדובר היה בקליטת פסולת לצרכים עצמיים של המערערים 1 ו- 2 בתקופת 13 החודשים.
11. מהמסמכים ומעדות עד ההזמה רגב מעיריית טייבה, עולה שמדובר בחודשים מרץ - אפריל 2010. רגב לא אמר למערער 1 לאן לפנות את הפסולת והוא ראה שהיא פונתה לחלקה של מערער 1, שרחוקה

100-200 מ' מהבור. הוא לא שמע שיש אישור מעיריית טייבה או מהמשרד לפנות אותה לבור, היא לא נועדה להטמנה ומערער 1 אמר שמכר חלק ממנה.

12. למערערים 1 ו-2 לא עומדת טענת "הגנה מן הצדק", שכן מי שביצע פעולה ללא היתר לא יכול לבסס הגנה על כך שאחר קיבל היתר לבצע פעולה אחרת.

13. הבסיס העובדתי לטענה שהחומר הגרוס הוכנס לבור הינו בעייתי, שכן עדותו של מוראד בעייתית בגלל הבדלים חשובים בין עדותו לדברים המוקלטים, כפי שתומללו בתמליל נ/18, למרות שמערער 1 ומוראד אמרו שהדברים המוקלטים נכונים.

דבריהם של העדים ג'מעה, נטע עשהאל ורגב, שאיתם פעל מוראד, לא תומכים בדבריו.

14. גם אם מתעלמים מקשיי ההגנה להוכיח טענת "הגנה מן הצדק", הדברים לא מעוררים תחושת חוסר צדק כלפי המערערים 1 ו-2, שהיו נתונים בחקירה על הנעשה בבור והמשיכו במילוי הבור בפסולת שכן היה להם אינטרס מובנה במילוי הבור.

15. אין מקום לטענת "אכיפה ברגנית" לעומת אתר חדיג'ה, שכן הטענה לא הועלתה בטענות המערערים "הגנה מן הצדק" ומאחר והאתר נסגר ע"י עיריית טייבה בלחץ המשרד, כמעט שנתיים לפני הגשת כתב האישום.

16. מערער 1 היה אחראי לנעשה בבור, ניהל בו אתר לסילוק פסולת (מזבלה) והיה אחראי לקליטת הפסולת.

מערער 2 היה מעורב בכל ההיבטים הרישויים והחוזיים של הנעשה בבור. הוא אמר בהודעתו ת/8 שהבור שלו, הוא נכח עם מערער 1 בפגישות עם נטע עשהאל, כלי רכב בבעלותו נצפו בפעילות בבור. לכן שני המערערים היו אחראים לנעשה בבור בפעילות שגרתית בעלת משמעות כלכלית שנמשכה לפחות 13 חודשים.

אירוע השלכת הפסולת והניסיון לעשות כן

1. אין לקבל את טענות מערערים 2-4, שהודו בהשלכות פסולת לבור, שהם סברו שהשלכות מותרות. מערער 2 הוא בנו של מערער 1 ומערערים 3 ו-4 הם קרובי משפחה של מערערים 1 ו-2, ולכן סביר

שמה שידע מערער 1 גם הם ידעו.

2. גרסתו של מערער 1 לאירוע בו לדברי המפקח פיינשטין, בעדותו ובזכ"ד ת/28, מערער 1 ניסה להשליך פסולת לבור, מעוררת תמיהות ולא מהימנה, שכן בעדותו הוא סתר את גרסתו במטרה בניסיון לשפץ את גרסתו הבעייתית.
3. מערער 1 תכנן להשליך פסולת בניין לבור, ולכן הוא נסע מהוד השרון לתחתית הבור ונמנע ברגע האחרון מהשלכתה מחשש מהמפקח, אותו ראה במקום.
4. המבחן הקנייני אינו המבחן להגדרת "רשות הרבים". אמנם בגלל תנאי המקום הציבור לא הורשה להשתמש בבור, אך למרות חסימות שונות ניתן היה להיכנס אליו ברגל, גם אם תוך סיכון.
5. אישור המשרד להכניס פסולת בניין גרוסה לבור אין משמעו שהוא לא נמצא ב"רשות הרבים", שכן העניין עלה בהקשר הסביבתי בלבד.

נימוקי הערעור כלפי הרשעת המערערים

א. התנהלות הרשויות לאורך השנים

1. בימ"ש קמא שגה כשדחה את טענת המערערים שבמשך השנים 2003-2010 נהגו הרשויות (עיריית טייבה בידיעת המשרד) בבור כבשלהן והשתמשו בו לסילוק פסולת בניין ותוצריו מהפרויקטים שנזכרים בסעיף 27 להודעת הערעור בכמויות גדולות, שפנו בהזמנתה ובהוראתה של עיריית טייבה.
2. בימ"ש קמא שגה כשלא מצא חיזוק לטענת ההגנה בכך שלעיריית טייבה לא היה אתר לסילוק פסולת גושית ושהיא מפנה את הפסולת הביתית לאתר "שרונים", שהוא לא חוקי, ולא מצא חיזוק בדברי רגב לפיהם ביקש ממערער 1 לנקות על חשבונו פסולת בניין משטחים ציבוריים של עיריית טייבה.
3. בימ"ש קמא שגה כשהתבסס על דברי ג'ומעה לפיהם עיריית טייבה לא מפנה הריסות בתים, אלא קבלנים מטעמה, שכן העירייה יוזמת ומוציאה לפועל של הפרויקטים ואחראית כרשות מקומית לפי פקודת העיריות.
4. אין לזקוף לחובת מערער 1 שלא התייחס בהודעתו ת/3 לפרויקטים שכן הוא נותב ע"י החוקר לעניינים אחרים. מערער 2 התייחס לחלק מהפרויקטים בהודעתו ת/8, הפרויקטים האחרים היו מאוחרים

לחקירות והפרויקט היחיד שלא הוזכר הוא פרויקט המסגד.

5. בימ"ש קמא שגה כשדחה את טענת המערערים לגבי פינוי שכונת חירי שכן מתעודת ההובלות ת/5, נ/5 ו-נ/7 עולה שהפסולת פונתה לבור לפי הזמנת והוראת עיריית טיבה, שמפנקסיה הונפקו התעודות הנ"ל.
6. בימ"ש קמא שגה כשנתן משקל מכריע לסתירות בין דברי עומר שפיק לדברי המערער 1 וכשקבע שעדותו של יוסף ג'ומעה מחלישה את גרסת ההגנה לגבי הפרויקט הנ"ל שכן הוא לא היה מעורב בפרויקטים של הריסה.
7. בימ"ש קמא לא התייחס לפרויקט ניקוי פסולת הבניין ליד השטח שיועד להקמת בית ספר חיכמאת ולפרויקט ניקוי נחל אלכסנדר ושגה כשלא קיבל את גרסת ההגנה בקשר לפרויקט הריסת המסגד הישן, שנתמכה בדברי סאמי ג'בארה, אימאם המסגד, ובדברי עומר שפיק.
8. בימ"ש קמא שגה כשדחה את טענת המערערים בנוגע לפרויקט ניקוי כביש 6 ובילבל בין מועדים ואירועים כמפורט בסעיפים 51-52 להודעת הערעור.
9. בימ"ש קמא שגה בהתייחסותו למכתבה של נטע עשהאל, שמצביע על מעורבות ישירה של המשרד בהכנסת תוצרי גרסת פסולת בניין מניקיון כביש 6 לבור, וכאשר קבע שהמערער 1 פעל בניגוד להוראות המשרד וללא תיאום עם עיריית טיבה כשקלט את הפסולת הנ"ל לבור.
10. בימ"ש קמא שגה כשלא התייחס לשקרים בעדותו של רגב, כאשר סבר שמדובר בחומר גרוס, והתעלם מעדותו של רגב שמלמדת על ריב בין הרשויות ועל אשמתה של עיריית טיבה.
11. בימ"ש קמא לא נתן משקל לטענת ההגנה שאנשי המשרד עצמו עיניים ומנעו הצגת עובדות תוך ניסיון לפגוע בהגנת המערערים כמפורט בסעיף 63 להודעת הערעור.
12. מכתבה של נטע עשהאל, שהוגש כחלק מנ/13, תומך בטענת מעורבותם של המשרד ועיריית טיבה בהכנסות חומר שממנו היו צריכים להיפטר בפרויקט ניקוי כביש 6.

טענת הגנה מן הצדק

1. קיים קשר הדוק בין התקופה נושא הערעור לתקופות התרחשות האירועים אליהם הפנו המערערים שכן מרבית הפסולת הייתה בבור לפני המועדים נושא הערעור והחקירה נפתחה בקשר לפסולת זו.

2. בימ"ש קמא שגה כשלא מצא בשיהוי בהגשת כתב האישום נימוק להגנה מן הצדק שכן כבר בשנת 2003 ידעו הרשויות על הטמנת פסולת בבור.
3. בימ"ש קמא שגה כשדחה את טענת ההגנה מן הצדק לגבי העבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים שכן לא יעלה על הדעת שהשלכת פסולת לבור ע"י הרשויות אינה השלכה לרשות הרבים וכשמדובר בהשלכת פסולת של מערער 1 מדובר בהשלכה ברשות הרבים.
4. אין בסיס לקביעת בימ"ש קמא שמערער 1 פעל למילוי הבור בגלל התחייבותו כלפי הבעלים של חלקה 32 וגם אם כך היה, הטענה מתבססת על מעורבות הרשויות במילוי הבור.
5. העובדה שלא ננקט הליך משפטי נגד אתר חדיג'ה, שנסגר, וכנגד אתר "שרונים" ועיריית טייבה יוצרות בסיס ל"הגנה מן הצדק".

השלכת פסולת ברשות הרבים

1. בימ"ש קמא שגה כשקיבל את הטענה שהבור היה ברשות הרבים שכן למערער 1 הייתה שליטה רבה על הנעשה בו; קיימת כניסה אחת אליו דרך שער שבו שלטים "שטח פרטי" ו"סכנה בור פתוח"; הגישה לבור עוברת בדרך כורכר בין שטחים חקלאיים, שרכב לא מסוגל לעבור בה; לא הוצג תיעוד על שימוש הציבור בבור; ובימ"ש קמא קבע שנכח מאפייני המקום הציבור לא הורשה להשתמש בבור.
2. המשרד לא טען בהתנהלותו מול המערערים שאסור להכניס חומר לבור בגלל שהוא נמצא ברשות הרבים ואם היה ברשות הרבים לא היה מקום להכנסת פסולת גרוסה אליו.
3. לא ניתן להרשיע לפי החלופה של השלכת פסולת מרשות הרבים לרשות היחיד שכן הדבר חורג מכתב האישום ולא ניתן למערערים להתגונן בפניה.
4. מערער 2 לא נהג במשאית ולא הוביל ורוקן פסולת לבור אלא רק דחף את הפסולת כשכבר הייתה בבור ומערערים 3 ו-4 לא חשדו שמדובר ברשות הרבים אלא פעלו בהוראת מעסיקם.

תשובת המשיבה לערעור על הרשעת המערערים

1. מדובר בערעור על ממצאים עובדתיים שנקבעו לאחר שבימ"ש קמא שמע את העדים ולא האמין למערערים 1-2, שלא סתרו את מעורבותם בהשלכת הפסולת לבור, ומהודעותיהם עולה שהם ידעו שהם עושים מעשה אסור ועשו אותו מטעמי חיסכון.
2. גרסת המערערים באשר להשלכת פסולת ע"י עיריית טייבה לבור היא גרסה מתפתחת, כשמערער 1 הזכיר בהודעתו רק את פינוי הפסולת משכונת אל חירי ומערער 2 לא הזכיר את פינוי הריסות המסגד הישן.
3. עדות ג'ומעה סותרת את טענות המערערים שכן לדברי עיריית טייבה לא עסקה בפינוי והוא, כמו מנהל מח' העסקים בעירייה ומוראד, לא שמעו על השלכת פסולת לבור.
4. האישורים על הכנסת פסולת לבור ת/7, נ/5 ונ/7 מתייחסים לאשפה ביתית ולגזם שכן לצורך השלכת פסולת לבור לא היה צורך להוציא אישורים, ותאריכיהם לא מתאימים למועדי הפינוי בקשר לפרויקטים.
5. התגלו סתירות בין המערערים וביניהם לעדי ההגנה בכל הקשור למועדי הפרויקטים, כמות הפסולת שפונתה, מספר המשאיות וזהות המובילים, כמפורט בסעיפים 23-25 לתגובת המשיבה.
6. הגרסה של שפיכת חומר גרוס לבור מניקיון כביש 6 הועלתה לראשונה בעדותו של מערער 2, לא הוצגה בפני עדי התביעה ולא נתמכה ע"י עדי ההגנה, למעט מוראד, שבימ"ש קמא לא האמין לו.
7. מערער 1 לא טען בחקירותיו שהמשרד או עיריית טייבה נתנו לו רשות להכניס את החומר הגרוס מניקיון כביש 6 לבור. המערערים 1 ו-2 הודו בחקירותיהם ת/3 ות/8 שבחודשים שקדמו להם הם שפכו פסולת לבור בגלל שבעל חלקה 32 לחץ עליהם.
8. מערער 1 העליל על המשרד שהכניס פסולת לבור ב-8/9/2009 ויזם את הכנסת החומר הגרוס מניקיון כביש 6 לבור במרץ 2010 שכן נטע עשהאל לא נחקרה בקשר לטענה שהמכתב נ/4 (מסמך 42 בנ/13) מבטא שינוי בגישת המשרד להכנסת חומר גרוס לבור למרות שהוא שונה מסיכום הפגישה ת/13 והיא אמרה שמסמך 42 לא מהווה אישור, ומאחר ולא הגיעה בקשה לאישור, היא לא ידעה על הכנסת חומר לבור.
9. מהדברים שאמר מוראד בשיחה המוקלטת ת/18 עולה שמערער 1, ולא המשרד או עיריית טייבה, יזם את הכנסת החומר הגרוס מניקיון כביש 6 לבור ובעדותו השמיע דברים לא נכונים ולא עולים בקנה אחד עם דבריו בשיחה המוקלטת.

10. בימ"ש קמא צדק כשלא הסתמך על עדותו של מוראד, שסתרה את דבריו בשיחה המוקלטת ואת ההליכים לקבלת היתרים בוועדה לתכנון ולבנייה.
11. הבור הוא "רשות הרבים" בגלל שהציבור יכול להיכנס אליו בדרך עפר טובה שעוברת ליד חממות של מושב עזריה, והוא מגודר רק באופן חלקי. תמונות הגדר מסביב לבור צולמו לאחר החקירה והגשת כתב האישום, מערער 1 טען שבדואים נכנסו לבור כדי לגנוב נחושת וגם המפקחים מטעם המשרד נכנסו באין מפריע לבור.
12. המשרד לא אמר למערערים שהבור הוא ברשות הרבים ואסור לשפוך לתוכו פסולת בגלל שהחקירה החלה כשבור כבר נשפכה פסולת במשך כמה חודשים ומהודעת מערער 1 עולה שידע שהוא עבר על החוק.
13. כששופכים פסולת בניין שעברה ניפוי וגריסה היא הופכת לחומר אינרטי לא מזיק, ולכן שפיכתה לא מהווה עבירה ואין חשיבות לשאלה אם מדובר ברשות הרבים.
14. מערער 2 עבר את העבירות שכן חוזה השכירות היה על שמו, הכלים הכבדים מהם נשפכה הפסולת לבור היו רשומים על שמו והוא הורה לאחיו, מערער 3, לשפוך את הפסולת לבור.
15. העבירה של השלכת פסולת ברשות הרבים היא עבירה של אחריות קפידה. מערערים 3 ו-4 ידעו שלא מדובר באתר מוסדר כיוון שהוא שייך לאביו של מערער 3 ולדודו של מערער 4.

גזר הדין של בימ"ש קמא

1. מערערים 3 ו-4 היו נהגי משאות שבשני מועדים כל אחד מהם השליך פסולת רבה ממשאית לבור וכל מועד הוא אירוע אחד. מאחר וההשלכות בוצעו בהפרש זמנים קצר מדובר באירוע מתגלגל.
2. רמת הענישה שנוהגת בגין אירוע יחיד של השלכת פסולת ברשות הרבים ממשאית היא מאסר על תנאי וקנס בשיעור של עשרות אלפי ₪ מאחר והשלכות מסוג אלה הן תופעה רחבת היקף שקשה לגלות את מבצעה והדברים נעשים בשטחים שוממים או בשעות לא שגרתיות.
3. מאחר וכל אחד מהמערערים 3 ו-4 היה מעורב בשני אירועים, שבחלקם רוקנו יותר ממשאית אחת, עתירת התביעה להטיל על כל אחד מהם קנס בסכום של 50,000 ₪ היא מתונה, כאשר לא התבקשה הטלת מאסר על תנאי אלא רק חתימה על התחייבות.

4. בקשת התביעה להטיל על המערערים 3 ו-4 פסילה בפועל ועל תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לא סוטה מרמת הענישה המקובלת.
5. מערערים 1 ו-2 הורשעו בהפעלת שני עסקים ללא רישיון ובעבירות נלוות, שהשפעתן על העונש פחותה בהרבה.
- עיקר חומרת הדברים נעוצה בהפעלת אתר לקליטת פסולת בבור במשך למעלה משנה של פעילות משמעותית ושגרתית של קליטת פסולת בבור, כאשר מדובר בהשלכת פסולת מ-150 משאיות לפחות.
6. הפעלת הבור התבטאה בכמות עצומה של השלכות פסולת ברשות הרבים או מרשות היחיד לרשות הרבים למטרות רווח כלכלי משמעותי או כדי למנוע עלויות כלכליות, תוך סיכון בריאות הציבור.
7. לאור האמור, ובשים לב לרמת הענישה הנוהגת, יש מקום להטיל על מערערים 1 ו-2 קנסות בסכומים של מאות אלפי ₪ ועונשי מאסר בפועל ברמה מינימלית של 6 חודשים.
8. מערער 1 לא נטל אחריות אלא גרר את ביהמ"ש למשפט הוכחות ממושך והטיל את האחריות על גורמים ממסדיים ואין מקום להקל מתקופת המאסר לה עותרת התביעה.
- הדברים מקבלים משנה תוקף לגבי מערער 2, שהתביעה לא מבקשת להטיל עליו מאסר בגלל שהיה פחות דומיננטי.
9. הקנסות בסכומים של 400 ו-300 אלף ₪ שמבקשת התביעה להטיל על מערערים 1 ו-2 הם מתונים בהתחשב בכך שהם לא נטלו אחריות ולא פעלו כדי לתקן את המעוות אלא ניסו לקבל הכשר בדיעבד למעשיהם הפסולים כדי להפיק רווח כלכלי.
10. קשה לראות את המערערים 1 ו-2 כאנשים קשיי יום לאור העסקים שניהלו במשך שנים להשגת רווחים. גם אם היו מוכחות נסיבות אישיות, הן לא היו גורמות להקלה בעונשים מעבר למה שביקשה התביעה.
11. מאחר ומדובר בעסק שאין לו שום תוחלת להכשרה בטווח נראה לעין, יש מקום לתת צו סגירת עסק מידי לגבי הבור ויש מקום לתת צו לפינוי הפסולת נוכח המפגע הרב של הימצאות הפסולת שנקלטה לבור בתקופת כתב האישום ולפניה כשלא ניתן להפריד בין התקופות, תוך מתן תקופת דחייה חריגה יחסית לפינוי הפסולת.

נימוקי הערעור כלפי גזר הדין של מערערים 1 ו-2

1. בימ"ש קמא שגה כשנתן משקל להנחה השגויה לפיה המערערים 1 ו-2 הפיקו רווח כלכלי מהשילוב בין הפעלת האתר בבור והפעלת העסק של הובלת פסולת בניין, ומהניסיון להימנע מהסתבכות משפטית עם בעל חלקה 32, שלחץ עליהם לעמוד בהתחייבויותיהם.
2. בימ"ש קמא שגה כשנתן משקל לסיכון הסביבתי שנובע מהפסולת בבור והתעלם מהפעילות שהתבצעה מול המשרד ואופן התנהלותו, כשכל מה שעניין אותו הוא הענשת המערערים.
3. בימ"ש קמא שגה כשזקף לחובת המערערים 1 ו-2 את העובדה שהם לא הודו שכן הם זוכו מחלק מהעבירות.
4. הטלת מאסר בפועל על מערער 1 חורגת ממתחם הענישה שכן במהלך כל השנים הוא לא הוזהר שיינקטו נגדו הליכים פליליים, הוא אדם מבוגר ואין לו עבר פלילי.
5. הקנסות שהוטלו על מערערים 1 ו-2 לא מידתיים וחורגים ממתחם הענישה שכן בימ"ש קמא קבע בטעות שהם הפיקו רווח כלכלי מביצוע העבירות, הסתמך על השלכות פסולת בתקופה שלפני התקופה נושא כתב האישום, לא אבחן בין הפסולת המותרת לפסולת האסורה, לא התייחס להתנהלות המערערים מול המשרד, למצבם האישי והכלכלי של המערערים ולכך שניהלו את העסק במשותף ולא מצא שחלקו של מערער 2 קטן משמעותית מחלקו של מערער 1.
6. הצו שניתן לסילוק הפסולת ניתן בחוסר סמכות מאחר והבור לא נמצא ברשות הרבים, מאחר והרשעת המערערים בעבירה של חוק שמירת ניקיון התייחסה רק למקרה אחד שבו דחף מערער 2 את הפסולת לבור ולמקרה נוסף שבו מערער 1 הגיע לבור אך לא שפך לתוכו פסולת.
7. בימ"ש קמא התעלם מפרק הזמן שבו הצטברה הפסולת בבור, בעיקר לפני המועדים נושא ההרשעה, ולא קיבל את טענות המערערים באשר למעורבות הרשויות בהכנסת הפסולת לבור.
8. לבימ"ש קמא לא היו כלים מקצועיים לבחון את ההשלכות הסביבתיות והביצועיות של מתן הצו, כאשר אין למערערים אפשרות כלכלית לבצעו.
9. לא היה מקום להטיל עונשי פסילה בפועל ועל תנאי על מערערים 1 ו-2 שכן הם לא הורשעו בהשלכת פסולת מרכב והם פוגעים ביכולתם להתפרנס ולנהוג ברכב שאינו משאית.

נימוקי הערעור כלפי גזר הדין של מערערים 3 ו-4

1. הקנסות שהוטלו על מערערים 3 ו-4 חורגים ממדיניות הענישה שכן אין להשוות בין נהג שמשליך פסולת במסגרת עסק ששייך לו לבין נהג שכיר שפועל בהוראת מעסיקו.
2. למערערים 3-4 לא היה אינטרס כלכלי להשליך את הפסולת לבור, אין להם הרשעות קודמות והם לא הוזהרו שלא לשפוך פסולת לבור.
3. אין לגזור גזירה שווה בין מקרים שהפסולת נשפכה במקומות שונים לבין מקרה שבו הפסולת נשפכה בבור שמוכר לרשויות.
4. בימ"ש קמא לא התחשב במצבם המשפחתי וברמת הכנסותיהם של מערערים 3 ו-4.
5. עונש פסילה מלנהוג הוא חריג ופוגע באופן לא מידתי ביכולתם של מערערים 3 ו-4 להתפרנס מעבודתם כנהגי משאיות ולנהוג ברכב שאינו משאית.
6. יש בהטלה במצטבר פסילה על תנאי והתחייבות על מערערים 3 ו-4 משום הרתעה כפולה, כשכל אחד ממרכיביה משמעותי ביותר.

תגובת המשיבה לערעור על גזר הדין

1. המערערים 1 ו-2 הפיקו רווח כלכלי מהפעלת הבור ומהובלת הפסולת אליו שכן מהודעותיהם עולה שבהיותם בעלים של הבור הם יכלו להתחרות במובילי פסולת שמובילים את הפסולת לאתרים מוסדרים.
2. מהודעות המערערים 1 ו-2 ת/3 ות/8, בקטעים המובאים בסעיפים 92 ו-93 לתגובת המשיבה, בעל חלקה 32 לחץ עליהם למלא את הבור, כפי שנכתב גם בהודעת בעל הבור ת/17 שהוגשה ללא חקירתו.
3. המערערים 1 ו-2 לא שיתפו את הציבור ברווחים שהפיקו מכריית הבור ומהובלת הפסולת אליו. כשהם נדרשו לפנות את הפסולת ששפכו לבור הם טענו שאין להם יכולת כלכלית לעשות זאת והם מבקשים לבטל את צו פינוי הפסולת, להותיר את הציבור עם זיהום הקרקע ולהטיל עליו את עלויות פינוי הפסולת.
4. הקנסות שהוטלו על מערערים 1 ו-2 אינם כבדים כשמדובר בבעלי עסק שהשליכו במתכוון, לדבריהם, 150 משאיות פסולת וכן הורשעו בביצוע עבירות אחרות. מדובר בעבירות סביבה חמורות שהקנסות המירביים בגין מגיעים למיליוני ₪, שכן הן נעברות ממניעים כלכליים, קלות לביצוע ופוגעות בזכות

הציבור לסביבת חיים בריאה ונקייה.

5. צו פינוי הפסולת ניתן בסמכות שכן ביהמ"ש קמא קבע שהבור נמצא ברשות הרבים ואינו "אתר פסולת".
 6. סעיף 13ב' לחוק שמירת ניקיון מאפשר להוציא צו ניקוי פסולת לגבי פסולת שהצטברה נגד בעל האתר או בעל המשאית או משליך הפסולת.
 7. קנסות בסכומים של 50,000 ₪, שהוטלו על מערערים 3 ו-4, הם נמוכים גם כשמדובר בנהגים שכירים. בהיותם בני משפחה של מערערים 1 ו-2, הם ידעו את המצב לאשורו ובכך שונה מעמדם מזה של נהג שכיר.
- מדובר במי שהשליכו פסולת בשני תאריכים שונים, כאשר בכל פעם הם השליכו מספר השלכות לבור (ראה הדוגמאות והפסיקה שמובאת בסעיף 90 לתגובת המשיבה).

דין והכרעה - הכרעת הדין

1. עיון בכתב האישום, בכפירת המערערים 1 ו-2 בפני בימ"ש קמא, בפרוטוקול הדיון שהתקיים בשני שלבים, במסמכים הרבים שהוצגו בפני בימ"ש קמא מטעם הצדדים, בהודעת הערעור, בתשובת המשיבה ובטיעוני ב"כ הצדדים בפנינו מעלה שעיקר הגנתם של המערערים בכל הקשור לעבירה של הפעלת הבור במשך כ-13 חודשים כאתר פסולת ללא רישיון מבוססת על טענתם שנדחתה ע"י בימ"ש קמא, שעיריית טייבה השתמשה בבור להשלכת פסולת מפרויקטים שביצעה בעצמה או באמצעות קבלנים מטעמה, בידיעתם של גורמים מהמשרד להגנת הסביבה, ושהמשרד השתמש בבור להשלכת פסולת שמקורה בניקוי כביש 6 בשנים 2009-2010.
2. ביהמ"ש קמא הקדיש חלק עיקרי מהכרעת הדין, לפני ואחרי שמיעת עדותו של מוראד ועדותו המשלימה של מערער 1, לשימוש שנעשה בבור, ותוך הסתמכות על הודעת המערערים 1 ו-2, על דברי עדים שנמצאו מהימנים עליו ועל מסמכים שהוצגו בפניו, דחה את הטענה של "אכיפה בררנית" שעומדת בבסיס "הגנה מן הצדק" לה טוענים המערערים.
3. בימ"ש קמא התייחס לטענה הנ"ל בקשר לכל הפרויקטים הנזכרים בסעיף 27 להודעת הערעור ודחה אותה, כאשר הוא מתבסס על עדויותיהם של עדים מעיריית טייבה ומהמשרד שנמצאו מהימנות עליו ועל מסמכים שהוצגו בפניו ולאחר שדחה את עדויותיהם של שפיק עומר ומוראד, שהעיד בפניו עפ"י החלטת בימ"ש זה שהתיר למערערים להביא ראיות נוספות, מנימוקים שערכאת ערעור אינה מתערבת בהם.

4. אנו מקבלים את קביעתו של בימ"ש קמא, המתבססת על לוחות הזמנים של פינוי הפסולת לבור ע"י עיריית טיבה ועל מועד 13 החודשים נושא הרשעתם של המערערים, לפיה המערערים 1 ו-2 היו מודעים לצורך בהיתר על מנת לפנות פסולת לבור עבור עצמם בתקופה הנ"ל לאחר שההיתר שניתן להם לפנות פסולת עבור עיריית טיבה פג שנתיים קודם לתקופה הרלוונטית לכתב האישום.

קביעה זו מבוססת כדבעי על הודעותיהם של המערערים 1 ו-2, ת/3 ו-ת/8, על ממצאי הביקור הראשון שערך המפקח פיינשטיין בבור ביום 12/3/09, שבו מצא פסולת חדשה, ועל ממצאים שמצא בביקורים נוספים שערך בבור, כמתואר בעמ' 4 להכרעת הדין.

5. האמור לעיל מצדיק את קביעת בימ"ש קמא שלאור הפער בזמנים בין קליטת הפסולת של עיריית טיבה לבור לבין תקופת 13 החודשים שבה המערערים קלטו פסולת לבור עבור עצמם על מנת למלא את דרישותיו של בעל החלקה בה נמצא הבור, המערערים 1 ו-2 לא סברו, ולא יכלו לסבור, שהם יכולים לקלוט לבור פסולת עבור עצמם ללא היתר.

6. קביעה מוצדקת זו של בימ"ש קמא משליכה גם על טענת האכיפה הבררנית שעומדת, כאמור, בבסיס הגנתם של המערערים, וחוסר האמון שייחס בימ"ש קמא להסתמכות המערערים על השלכת הפסולת שנובעת מפרויקטים של עיריית טיבה לבור, המבוססת על כבישת גרסתם בעניין זה בהודעותיהם ת/3 ות/8, מקובל עלינו.

7. איננו מקבלים את טענת ב"כ המערערים לפיה החוקר מנע ממערער 1 לפרט בהודעתו ת/3 את כל הפרויקטים שכן ההודעה התקבלה כראיה בהסכמת ב"כ המערערים ללא הסתייגות באשר לתוכנה.

אמנם מערער 2 התייחס בהודעתו ת/8 לפרויקטים נוספים על הפרויקט היחיד אליו התייחס מערער 1, שהיה הרוח החיה בפעולות הקשורות לכתב האישום, אך גם הוא לא הזכיר את כל הפרויקטים.

8. כאמור, בימ"ש קמא בדק אחד לאחד את הפרויקטים שבקשר אליהם השליכה עיריית טיבה, לטענת המערערים, פסולת לבור מבלי שהיה לה היתר וקביעותיו, המתבססות על דברי עדים שנמצאו מהימנים עליו, ועל מסמכים שתומכים בהם, ומבלי להתעלם מטענות המערערים וממסמכים שהציגו בפניו, מקובלות עלינו.

9. כך דחה בימ"ש קמא, ובצדק, את גרסת המערערים באשר ל"פרויקט אל חרירי" לאור הסתירה בגרסאות המערערים כמפורט בעמ' 8, שורות 19-25 להכרעת הדין ועדותו המהימנה של ג'ומעה.

בימ"ש קמא, ואף אנו, איננו מתעלמים מ"אישור כניסת אשפה עיריית טיבה" נ/5 ונ/7 ומעדותו של שפיק, אך אין באישורים אלה כדי לתמוך בטענת המערערים בהעדר נתונים הקושרים אותם לבור ו/או למערערים ו/או לפרויקטים הנטענים ע"י המערערים ולאחר שבימ"ש קמא לא האמין לעדותו של שפיק עומר, מנימוקים שערכאת ערעור לא מתערבת בהם ואשר משליכים גם לטענה ככל שהיא נוגעת

לפרויקטים האחרים שבהם הייתה קשורה, לטענת המערערים, עיריית טייבה.

10. בימ"ש קמא דן באריכות בטענת המערערים, אף שלא עלתה בחקירותיהם של המערערים, באשר לקליטת פסולת של עיריית טייבה באישור המשרד ביחס לפרויקט של ניקוי כביש 6.

בקשר לטענה זו שמע בימ"ש קמא את עדותו של מוראד, עיין בתמליל קלטת השיחה נ/18 ושמע את עדותו המשלימה של מערער 1.

11. בימ"ש קמא לא נתן אמון בעדותו של מוראד בשל הבדלים בינה לבין דבריו המוקלטים בשיחה ששימשו עילה לבקשת המערערים להבאתו לעדות ולאור הסתירות בין דבריו לבין דבריו של העד ג'ומעה, מהנדס הוועדה המקומית של טייבה, ודבריהם של אנשי המשרד נטע עשהאל ורגב, שלדבריהם האמין בימ"ש קמא, ומשכך אין מקום להתערבות ערכאת הערעור בחוסר אמון זה.

12. בימ"ש קמא לא התעלם כלל ועיקר ממכתבה של נטע עשהאל, שהוגש ע"י המערערים כחלק מנ/13, אך אף אנו סבורים, כפי שסבר בצדק בימ"ש קמא בסעיף 18 ותחילת עמ' 19 להכרעת הדין המתוקנת, שניתנה לאחר שמיעת הראיות הנוספות, שהמערערים היו צריכים לחקור בעניין זה את גב' עשהאל, במיוחד כאשר מעדותה, שהייתה מהימנה על בימ"ש קמא ומעדותו של רגב, עלה שהמשרד התנה הכנסת כל חומר גרוס לבור בהוצאת הפסולת הישנה.

13. באשר לטענה הנוגעת לפרויקט פינוי פסולת מכביש 6, הסתמך בימ"ש קמא, כנימוקים לדחייתה, על דברי המערער 1 בהודעותיו ת/3 ות/29, על דבריהם של אנשי המשרד ג'ומעה, נטע עשהאל והמפקח פיינשטיין ועל עדותו של ג'ומעה. המסקנה שהסיק בימ"ש קמא מהם לפיה המערער 1 פעל בניגוד להוראות המשרד וללא תיאום עם עיריית טייבה ומשכך המערערים קלטו את הפסולת באותה תקופה לצרכים עצמיים ולא עומדת להם הגנה מן הצדק, מקובלת גם עלינו.

14. בימ"ש קמא דחה את טענת האכיפה הבררנית ככל שהיא קשורה להפעלת אתר חדיג'ה ונימוקיו באשר לשיהוי בהעלאת הטענה מקובלים גם עלינו.

כך גם הטענה של אכיפה בררנית בכל הקשור לאי נקיטת הליכים כפי שננקטו כלפי המערערים באשר לאתר "שרונים" אליו מזרימה, לטענת ב"כ המערערים, פסולת ביתית למרות שהוא פועל ללא היתר, לא עלתה בטיעוניהם הארוכים והמפורטים של המערערים בהודעותיהם, בתגובתם הכופרת ובעדויותיהם ובהעדר נתונים רלוונטיים להשוואה בין הבור לאתר הנ"ל, לא ניתן לקבל בגינה טענה של "הגנה מן הצדק".

15. כך גם לא ניתן להחיל על המערערים "הגנה מן הצדק" בשל השיהוי בהגשת כתב האישום, שהוגש בחודש נובמבר 2010, כאשר לטענת ב"כ המערערים, פעולתו של הבור הייתה ידועה למשרד עוד

בשנת 2003.

על פי כתב האישום, מיוחסת למערערים הפעלת הבור כאתר פסולת ללא היתר והובלת והשלכת פסולת ללא היתר אליו במשך כ-13 חודשים החל מיום 8/3/09 ועד יום 9/4/10 כאשר המפקח פיינשטיין ביקר בבור לראשונה ביום 12/3/99 ולאחר מכן ביקר בו בחודשים ספטמבר 2009 ואפריל 2010 (ראה המסמכים והתצלומים ת/24, ת/28 ות/32).

לא למותר לציין שהמערערים נחקרו בתאריכים 6/4/09 (מערער 1 בת/3) ו-17/5/09 (מערער 2 בת/8) בחשד להפעלת אתר פסולת ללא רישיון עסק, בהשלכת פסולת ובעבירות אחרות ובכל זאת הם המשיכו להפעיל את הבור ולהשליך לתוכו פסולת שהובילו אליו לצרכים עצמיים במשך כשנה.

16. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את הערעור ככל שהוא מבוסס על הטענה של "הגנה מן הצדק".

17. עיון בהכרעת הדין, ככל שהיא נוגעת להרשעת המערערים 2-4 בהשלכת פסולת לרשות הרבים ובהרשעת המערער 1 בניסיון לעשות כן, בנימוקי הערעור ובתשובת המשיבה, מעלה שהמחלוקת בין הצדדים נעוצה בשאלה אם הבור אליו הושלכה הפסולת ע"י מערערים 2-4, ואליו ניסה מערער 1 להשליך פסולת, נמצא ב"רשות הרבים" או ב"רשות היחיד" של מערער 1.

18. ביהמ"ש קמא מבסס קביעתו לפיה הבור נמצא ב"רשות הרבים" על תיאור מאפייני הבור וסביבתו כפי שנכתב בפרק "מאפייני הבור וסביבתו" מפי העדים צחי שבח, רפי דבש, נטע עשהאל והמפקח פיינשטיין, לדבריהם האמין מנימוקים שערכאת ערעור לא מתערבת בהם, וכפי שתוארו גם בעדותו של מערער 1 בעמ' 98-100 לפרוטוקול.

מדברי צחי שבח עלה שלבור הובילו שני שבילים, ניתן להיכנס אליו ברכב וגם רגלית, גם אם בדרך מסוכנת מאוד, והוא היה מגודר חלקית.

עדותו של שבח נתמכה בעדותו של רמי דבש לפיה לבור הוביל שביל כורכר עביר למשאיות והמחסום שעליו לא מונע כניסת הולכי רגל.

גם המפקח פיינשטיין, שביקר בבור לפחות 3 פעמים בתקופה הרלוונטית, העיד שאין גדר סביב הבור, פרט לחלק מסוים, אין מסביבו סוללת עפר ואין שלט שאוסר על גישה אליו למעט הציון "שטח פרטי".

דברי עדי המשרד נתמכים בדברי המערער 1 ובתמונות שהגיש, לפיהם הגידור אינו נמצא מכל עברי הבור וגם הוא לא בלתי עביר, שכן, לטענתו, בדואים נכנסו לאזור הבור כדי לגנוב נחושת ואין מחלוקת שהמפקחים מטעם המשרד נכנסו אליו ללא הפרעה.

בית משפט קמא אף נסמך על גרסתו של המערער 1 באמרתו ת/3 ש"אנשים מגיעים למקום", ולפיכך קבע שמדובר ב"תופעה". כן הסתמך על עדותו של המערער 1 לפיה תיאר מעבר של רועה בדואי עם עדר כבשים.

בית המשפט קמא קבע כי גם אם הבור אינו בגדר "רשות הרבים" הרי שבחוק שמירת הניקיון כלולה חלופה נוספת והיא של השלכת פסולת מרשות הרבים לרשות היחיד, וברי כי האתרים שמהם הגיעה הפסולת, והמעבר אליהם, הם בגדר "רשות הרבים".

מסקנותיו של בית משפט קמא בעניין זה מקובלות עליו.

"רשות הרבים" הוגדרה בחוק שמירת הניקיון כך:

"כל מקום שהציבור רשאי להשתמש בו או לעבור בו או שהציבור משתמש או עובר בו למעשה".

משמע מכאן כי די בכך שהציבור עושה שימוש במקום, על מנת שייחשב כ"רשות הרבים", וזאת אף אם מדובר בשטח פרטי. מהעדויות עולה כי שטח הבור לא רק שנגיש לציבור, אלא בפועל אף נכנסים אליו. לפיכך המקרה שלפנינו אינו דומה לזה שהיה בעניין ת"פ 1863/05 מ"י נ' צבי כהן, אליו הפנו ב"כ המערערים, שכן באותו עניין לא הובאה כל ראיה לשימוש בחלקה ע"י הציבור.

יתר על כן, צדק בית משפט קמא כשקבע כי גם אם אין מדובר בהשלכת פסולת לרשות הרבים, בוודאי שמדובר בהשלכת פסולת מרשות הרבים לרשות היחיד.

19. בימ"ש קמא דחה את טענות מערערים 2-4 לפיהן הם לא ידעו שאסור לשפוך פסולת לבור בשל קרבתם המשפחתית הקרובה למערער 1, מאחר שמערערים 2 ו-3 שפכו בעבר פסולת לאתרי פסולת מרוחקים ויקרים יותר ומאחר שמערער 4 לא טען זאת בהודעתו.

מדובר בנימוקים שמבוססים על חוסר מהימנות שייחס בימ"ש קמא לדברי המערערים גם בעניין זה ואין מקום להתערבות ערכאת ערעור בהם.

20. כך גם קביעת בימ"ש קמא באשר לכוונותיו של מערער 1 להשליך פסולת לבור כשנסע מהוד השרון לתחתית הבור, מבוססת על חוסר אמון שנתן בגרסה שמסר בהודעתו ת/29, אותה סתר בעדותו. מדובר בקביעה שמבוססת על חוסר אמון בדברי המערער 1 רצופי הסתירות והתמיהות, שפורטו בהכרעת הדין, ושערכאת ערעור לא מתערבת בה.

21. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את הערעור כלפי הרשעת המערערים 2-4 בהשלכת פסולת בניין ברשות הרבים וכלפי הרשעת המערער 1 בניסיון להשליך פסולת בניין ברשות הרבים.

דין והכרעה - גזר הדין

1. אנו רואים עין בעין עם בימ"ש קמא את התנהגותם של מערערים 1 ו-2, במיוחד של מערער 1, בכל הקשור לניהול האתר לקליטת פסולת בבור ובהובלת פסולת לבור ללא רישיונות עסק במהלך שלושה עשר חודשים.
2. אף אנו, כמו בימ"ש קמא, זוקפים לחומרת מעשיהם של מערערים 1 ו-2 את כמויות הפסולת הגדולות שהושלכו לבור, שנמצא ברשות הרבים, בקרבת מקומות ישוב, שנעשו למטרות הפקת רווחים, תוך שהם מעמידים בסכנה את בריאות הציבור, על מנת לקיים את התחייבויותיהם כלפי בעלי החלקה בו נמצא הבור ועל מנת לחסוך את העלויות הכלכליות שהיו כרוכות במילוי התחייבויותיהם כלפי בעל החלקה.
3. איננו מקבלים את טענת ב"כ המערערים לפיה עונשי הקנסות שהוטלו על מערערים 1 ו-2 מבוססים על נתונים שגויים שלא הובאו לגביהם ראיות שכן הם מבוססים על נתונים שמסרו המערערים 1 ו-2 בהודעות ת/3 ות/8.
4. ביהמ"ש קמא אבחן נכונה בין מערער 1 לבין מערער 2 בכך שהטיל על מערער 1 עונש מאסר בפועל, כמתחייב מחומרת התנהגותו בכל הקשור להפעלת הבור והובלת הפסולת אליו וכאשר הטיל עליו קנס גבוה מזה שהטיל על בנו, מערער 2, שחלקו בביצוע העבירות היה קטן יותר, גם אם הוא השליך ממשאיתו פסולת לבור.
5. עונש המאסר בפועל שהוטל על מערער 1 הוא עונש ראוי ומידתי אך נראה לנו שבשל עברו הנקי של מערער 1, גילו המבוגר ונסיבותיו האישיות, והתקופה הארוכה שחלפה מהמועד בו ביצע את העבירות נשוא הכרעת הדין, מן הראוי לבחון אפשרות ריצויו בעבודות שירות.
6. גם עונש הפסילה בפועל ועל תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה שהוטל על כל אחד מהמערערים הוא עונש ראוי וסביר שכן מערער 1 אפשר לשפוך פסולת ממשאיות לבור, ניסה לשפוך פסולת לבור בעצמו ומערערים 2-4 שפכו ממשאיותיהם מספר פעמים פסולת לבור.
- עם זאת, מאחר והעבירות קשורות לעבודתם של המערערים ובוצעו ממשאיות שבבעלותם, אנו מגבילים את תחולת עונשי הפסילה בפועל ועל תנאי לנהיגה על משאית בלבד.
7. לאחר שקבענו, כפי שקבע בימ"ש קמא, כי הבור נמצא ב"רשות הרבים", אנו דוחים את טענת ב"כ המערערים שבימ"ש קמא לא היה מוסמך לצוות על מערערים 1 ו-2 לפנות את הפסולת מהבור.
8. אף אנו, כמו בימ"ש קמא, איננו מתעלמים מהקשיים הכלכליים והביצועיים שעומדים בפני המערערים

בכל הקשור לפינוי הפסולת הרבה שהצטברה בבור, אך בעניין זה אין למערערים אלא להלין על עצמם.

עם זאת, ועל מנת לאפשר למערערים לקיים רכיב זה של גזר הדין, אנו קובעים שמערערים 1 ו-2 יפנו את כל הפסולת מהבור לפי סעיף 14א לחוק שמירת ניקיון עד יום 1/3/17 אלא אם יגיעו להסדר אחר שיאושר ע"י השר להגנת הסביבה או גורם מוסמך מטעמו.

9. איננו רואים מקום להקל בעונשי הקנסות שהוטלו על מערערים 3 ו-4, קרובי משפחתם של מערערים 1 ו-2, ששפכו מספר פעמים פסולת ממשאיותיהם לבור ובכך גרמו לפגיעה משמעותית באיכות הסביבה שכן שיעור הקנסות לא חורג ממדיניות הענישה ומתחשב בכל הנסיבות האישיות והעבר הנקי, כפי שהובאו בפני בימ"ש קמא ובפנינו, ויש בהם כדי להרתיע את המערערים ונהגים שכמותם מלפגוע באיכות הסביבה כפי שפגעו המערערים שבפנינו.

בהתאם לאמור לעיל אנו מפנים את המערער 1 לממונה על עבודות שירות על מנת שיבחן התאמתו לביצוע עבודות שירות, מועד תחילתן ומקום ביצוען.

הממונה יעביר את חוות דעתו עד ליום....

ניתן להשיג את המערער 1 ב....

נקבע להשלמת פסק הדין בעניינו של מערער 1 ליום

ניתן היום, כ"ז סיון תשע"ו (3 יולי 2016) במעמד ב"כ הצדדים והמערערים.

שמואל בורנשטיין, שופט

זהבה בוסתן, שופטת

**אברהם טל, שופט
נשיא**